

Thành phố Đà Nẵng tiếp tục vươn vầng sáng ngôi đầu bảng xếp hạng chỉ số PCI năm 2010.

THU HÚT ĐẦU TƯ VỀ ĐỊA PHƯƠNG:

Cần nâng cao năng lực cạnh tranh...

Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) là chỉ số đánh giá và xếp hạng chất lượng điều hành kinh tế của chính quyền cấp tỉnh trong việc tạo lập môi trường chính sách thuận lợi ở mức độ như thế nào cho sự phát triển của doanh nghiệp. Mặc dù xuất hiện được 5 năm nay nhưng khái niệm này dường như còn xa lạ với nhiều địa phương. Đây có lẽ chính là yếu tố hạn chế sự thu hút đầu tư vào địa phương....

NĂNG LỰC CẠNH TRANH CẤP TỈNH

PCI là kết quả hợp tác nghiên cứu từ năm 2005 giữa Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) và Dự án sáng kiến cạnh tranh Việt Nam (VNCI) - do Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ (USAID) tài trợ. Mục tiêu của chương trình này là nghiên cứu và hỗ trợ tháo gỡ khó khăn, trở ngại của cộng đồng doanh nghiệp trong quá trình hoạt động sản xuất, kinh doanh và thực hiện quy định, thủ tục của Nhà nước. Đồng thời, chương trình muốn cung cấp những thông tin hữu ích, giúp chính quyền địa phương xác định lĩnh vực cần ưu tiên nhằm cải thiện môi trường kinh doanh, đẩy mạnh thu hút đầu tư, giải quyết việc làm và thúc đẩy tăng trưởng

kinh tế. Chỉ số PCI lý giải nguyên nhân vì sao một số tỉnh thành của đất nước lại tốt hơn các địa phương khác về sự phát triển năng động của khu vực kinh tế dân doanh, tạo việc làm và tăng trưởng kinh tế và một số tỉnh thành thì ngược lại.

Chỉ số PCI cho điểm theo thang điểm 100, được thực hiện thông qua việc điều tra đối với doanh nghiệp dân doanh để tìm hiểu về những đánh giá của doanh nghiệp đối với môi trường kinh doanh ở địa phương, và kết hợp dữ liệu điều tra với các số liệu so sánh thu thập được từ các nguồn chính thức về điều kiện ở địa phương. Cần lưu ý, chỉ số PCI đo lường chất lượng điều hành chứ không đánh giá mức độ phát triển của địa phương.

Tới thời điểm năm 2009, Chỉ số CPI bao gồm 10 chỉ số thành phần là: Chi phí gia nhập thị trường; Tiếp cận đất đai; Tính minh bạch và trách nhiệm; Chi phí về thời gian và việc thực hiện các quy định của Nhà nước; Chi phí không chính thức; Tính năng động và tiên phong của lãnh đạo tỉnh; Dịch vụ hỗ trợ kinh doanh; Đào tạo lao động; Thiết chế pháp lý; Kết cấu hạ tầng. Trong từng chỉ số thành phần này lại có các chỉ số cụ thể để thu thập số liệu và đánh giá, so sánh giữa các tỉnh, thành phố trên cả nước.

Báo cáo chỉ số CPI năm 2009, được công bố ngày 14-1-2010, đánh dấu năm thứ 5 xây dựng và công bố báo cáo, là một mốc quan trọng. Tiếp theo năm 2008, Đà Nẵng tiếp

tục duy trì vị trí dẫn đầu cả nước về điểm số PCI, tiếp theo là Bình Dương, Lào Cai, Đồng Tháp, Vĩnh Long và Vĩnh Phúc nằm trong nhóm có chất lượng điều hành xuất sắc. Trong bối cảnh suy thoái kinh tế toàn cầu, vai trò điều hành kinh tế của chính quyền địa phương càng trở nên đặc biệt quan trọng đối với những quyết định đầu tư của doanh nghiệp. Việc bảo đảm các chính sách và quyết định rõ ràng, minh bạch và công bằng là hết sức cần thiết, giúp doanh nghiệp dự báo chính xác hơn về triển vọng kinh doanh trong dài hạn. Chỉ số PCI sẽ là một công cụ định hướng tốt giúp chính quyền địa phương khắc phục những điểm yếu, phát huy những điểm mạnh để giúp các doanh nghiệp vượt qua những giai đoạn khó khăn của thời kỳ khủng hoảng kinh tế.

Điều tra PCI hằng năm cung cấp các thông tin quan trọng về sự tác động của những sáng kiến cải cách ở cấp trung ương và địa phương. Kết quả điều tra PCI năm 2009 cho thấy Đề án đơn giản hóa thủ tục hành chính trên các lĩnh vực quản lý của Nhà nước (Đề án 30), do Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo là nỗ lực cải cách thể chế mang tính đột phá tại Việt Nam. Mục tiêu của Đề án là cắt giảm tối thiểu 30% thủ tục hành chính ở tất cả các cấp chính quyền, đưa môi trường kinh doanh của Việt Nam tiến gần các tiêu chuẩn quốc tế.

Điều tra PCI năm 2009 cũng cho thấy khoảng 42% số doanh nghiệp trên cả nước đã biết đến Đề án 30, hứa hẹn sức lan tỏa của việc sử dụng rộng rãi cơ sở dữ liệu quốc gia về thủ tục hành chính đầu tiên được thiết lập, cho phép tra cứu trực tuyến và dễ dàng tới hơn 5.700 thủ tục và 9.500 văn bản pháp luật. Điều tra về môi trường kinh doanh lớn nhất của cả nước trong PCI sẽ giúp xác định các lĩnh vực cần cải

thiện nhằm xây dựng môi trường đầu tư thông thoáng, đơn giản hóa các thủ tục và đóng vai trò như một công cụ giám sát hiệu quả thực hiện của lãnh đạo chính quyền các địa phương.

VÀ CHIẾN LƯỢC XÂY DỰNG THƯƠNG HIỆU ĐỊA PHƯƠNG

Có một tỷ lệ thuận giữa chỉ số PCI và chỉ số hình ảnh thương hiệu địa phương. Ngoài những ngoại lệ trong xác lập thương hiệu địa phương dựa trên "của trời cho" như sản vật, tài nguyên (dầu mỏ chẳng hạn), hầu hết các sản phẩm hay lợi thế cạnh tranh (tạo ra sản phẩm vượt trội) đều do con người tạo ra. PCI xét đến hai nhóm đối tượng là chính quyền địa phương (chủ thể) và cộng đồng doanh nghiệp (khách thể), so sánh với chủ thể thương hiệu địa phương là chính quyền và mọi công dân và khách thể là thị trường trong và ngoài địa phương, nhà đầu tư, khách du lịch, giới truyền thông và hơn thế nữa. Chẳng hạn địa danh thương hiệu Bình Dương không chỉ hấp dẫn người lao động trên cả nước mà còn là các nhà cung cấp, khách hàng và kể cả các nhà đầu tư nước ngoài.

Trong tư duy cũ "cạnh tranh tiêu diệt đối phương", các địa phương thi nhau đưa ra các giải pháp "hạ giá" hoặc "phá giá" để thu hút khách hàng (ở đây là các nhà đầu tư). Điều này đã dẫn đến những hậu quả nghiêm trọng.

Trong tư duy marketing mới, khách hàng là người phán xét, vì vậy năng lực cạnh tranh của địa phương được đánh giá trong con mắt của khách hàng chứ không phải dưới góc nhìn của chủ thể.

Thông qua chất lượng điều hành có liên hệ chặt chẽ tới quy mô số DN, kết quả hoạt động của DN, và tăng trưởng kinh tế chung của địa

phương. Để chứng minh nhận định này, nhóm nghiên cứu đã có nhiều phân tích các nhân tố cơ sở hạ tầng, các yếu tố cơ cấu và hiệu ứng khu vực. Và kết luận của PCI đã chỉ ra rằng các tỉnh có chất lượng điều hành tốt hơn cũng thành công hơn về phát triển DN dân doanh và thịnh vượng hơn về kinh tế.

Hai chỉ số thành phần quan trọng nhất đối với tăng trưởng kinh tế tư nhân là tính minh bạch và chất lượng lao động. Hai chỉ số thành phần này chiếm trọng số cao nhất trong chỉ số PCI. Có nhiều lý do để minh bạch trong cung cấp thông tin kinh doanh tác động lớn tới thành công của DN. Khi được tiếp cận đầy đủ với thông tin về những thay đổi chính sách, phát triển cơ sở hạ tầng, kế hoạch sử dụng đất của tỉnh, các DN sẽ dự báo tốt hơn về triển vọng đầu tư của họ trong tương lai.

DN cũng sẽ mạnh dạn đầu tư hơn nếu thấy yên tâm về triển vọng kinh doanh dài hạn. Và ngược lại, khi DN lo lắng về những thay đổi bất ngờ trong quy định, cơ sở hạ tầng, hay đất đai, DN sẽ do dự trước các dự án quy mô lớn, và chỉ đầu tư cầm chừng để thăm dò thị trường. Phân tích của nhóm nghiên cứu đã khẳng định, một điểm cải thiện trong chỉ số tính minh bạch sẽ giúp tăng 13% số DN trên 1.000 dân, 17% đầu tư trên đầu người, và tăng lợi nhuận trên mỗi DN ở mức 62 triệu đồng.

Tuy nhiên, có những vấn đề mà chính quyền cũng khó có thể giải quyết được - ngoài những thiết chế pháp lý, đó chính là việc đào tạo lao động. Giữa nhu cầu của DN và khả năng đáp ứng của hệ thống các trường nghề vẫn còn những khoảng cách nhất định. Những điều này cũng cần những cải cách cụ thể từ chính quyền Trung ương ☞

KPB